

Univerzitet u Novom Sadu

Fakultet tehničkih nauka

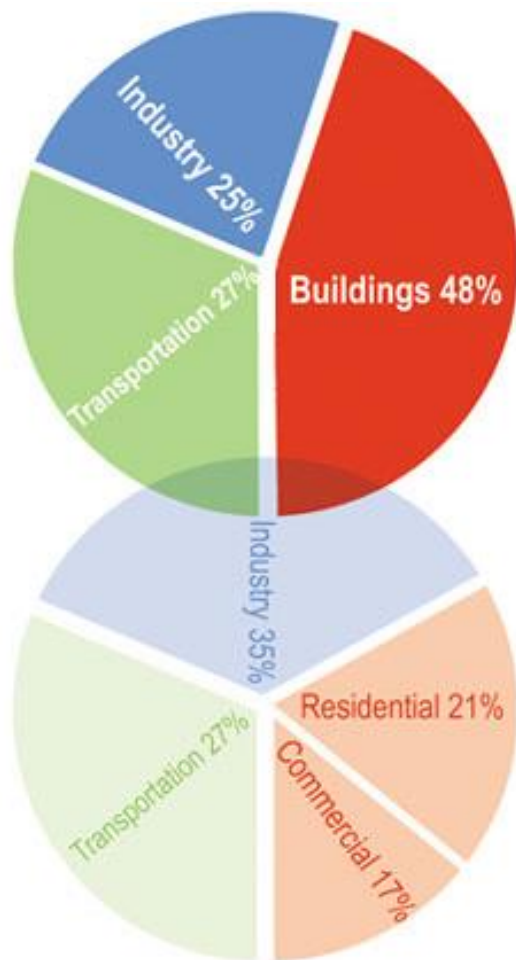

ENERGETSKA EFIKASNOST U POSLOVNO-STAMBENIM OBJEKTIMA

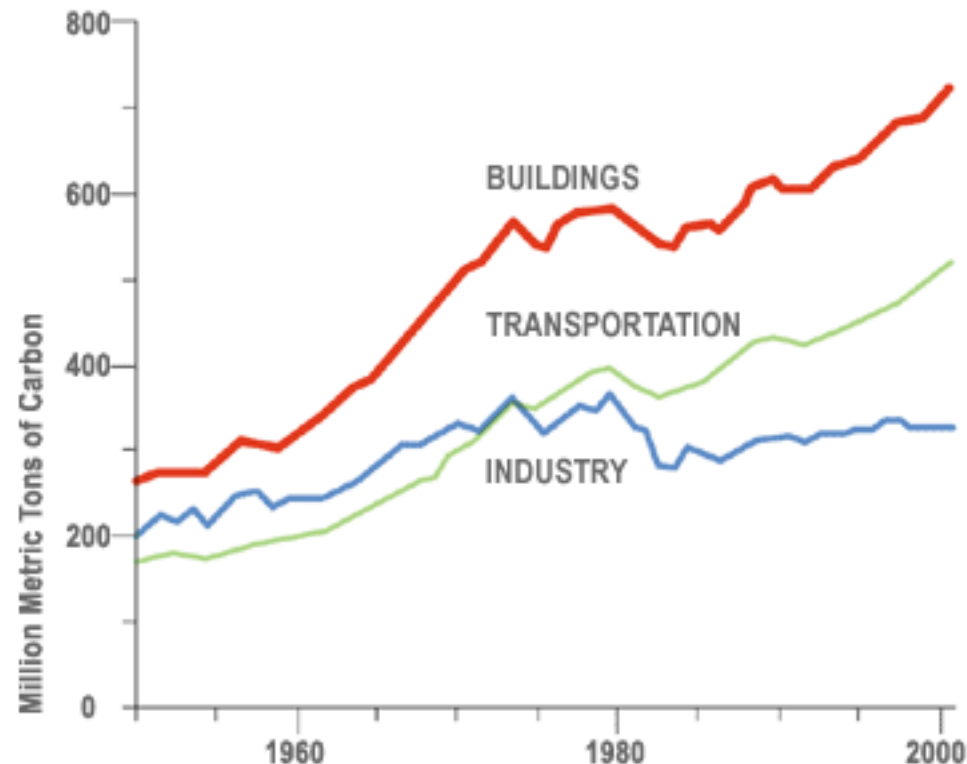
Automatika u pametnim stambeno-poslovnim objektima

dr Velimir Čongradac

Porast potrebe za energetsom efikasnošću

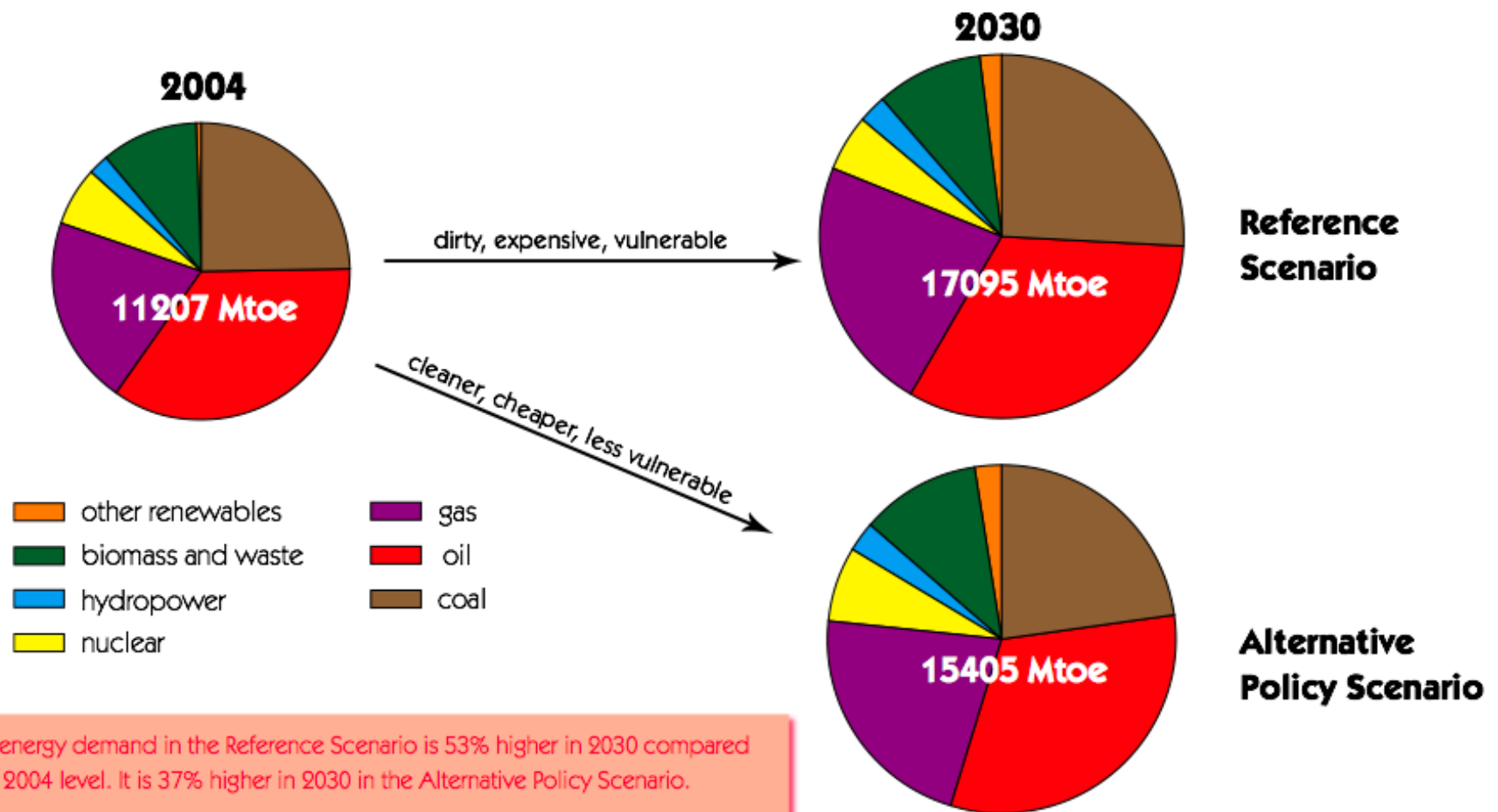
**U.S. ENERGY CONSUMPTION
BY SECTOR**

U.S. CO₂ EMISSIONS BY SECTOR

Source: U.S. Energy Information Administration statistics

Porast potrebe za energetsom efikasnošću

Istorija “Zelenih zgrada”

1970 – 1975

- Extensive Environmental Legislation passed by US Federal Government

1991 – 1996

- Energy Star and Department of Energy programs established

1997

- U.S. Green Building Council forms LEED certification

1998 – 2006

- LEED Accreditation process develops

2006

- EU law on the energy performance of building

EU regulativa o performansama objekata

BACS Energy Performance Classes

A

Class A:

- High energy performance BACS and TBM

B

Class B:

- Advanced BACs and TBM

C

Class C:

- Standard BACS
(is normally used as reference)

D

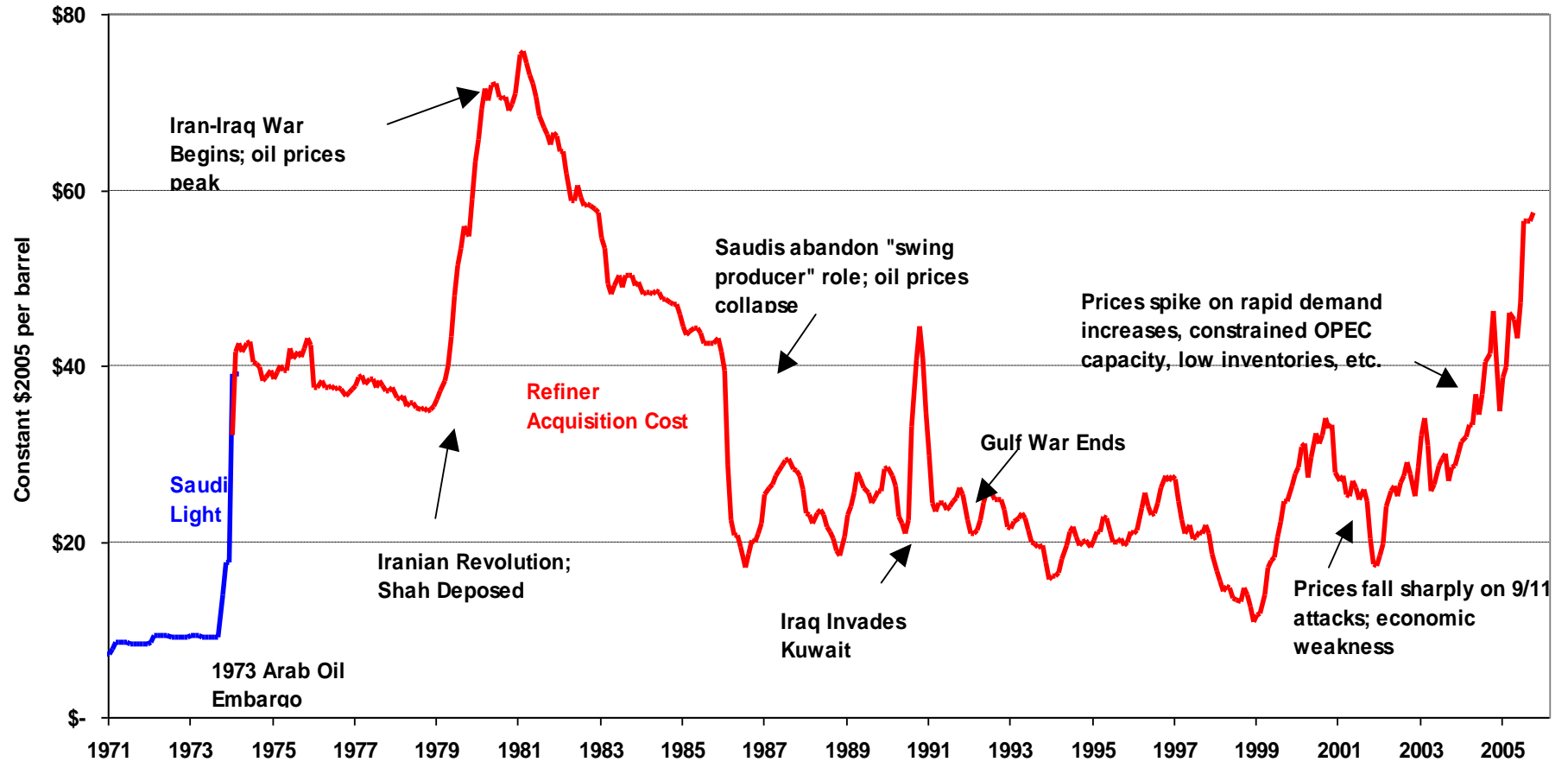
Class D:

- Non energy efficient BACS

Energetsko tržište

Major Events and Real World Oil Prices, 1970-2005
(Prices Adjusted by Quarterly GDP deflator, 2Q 2005 Dollars)

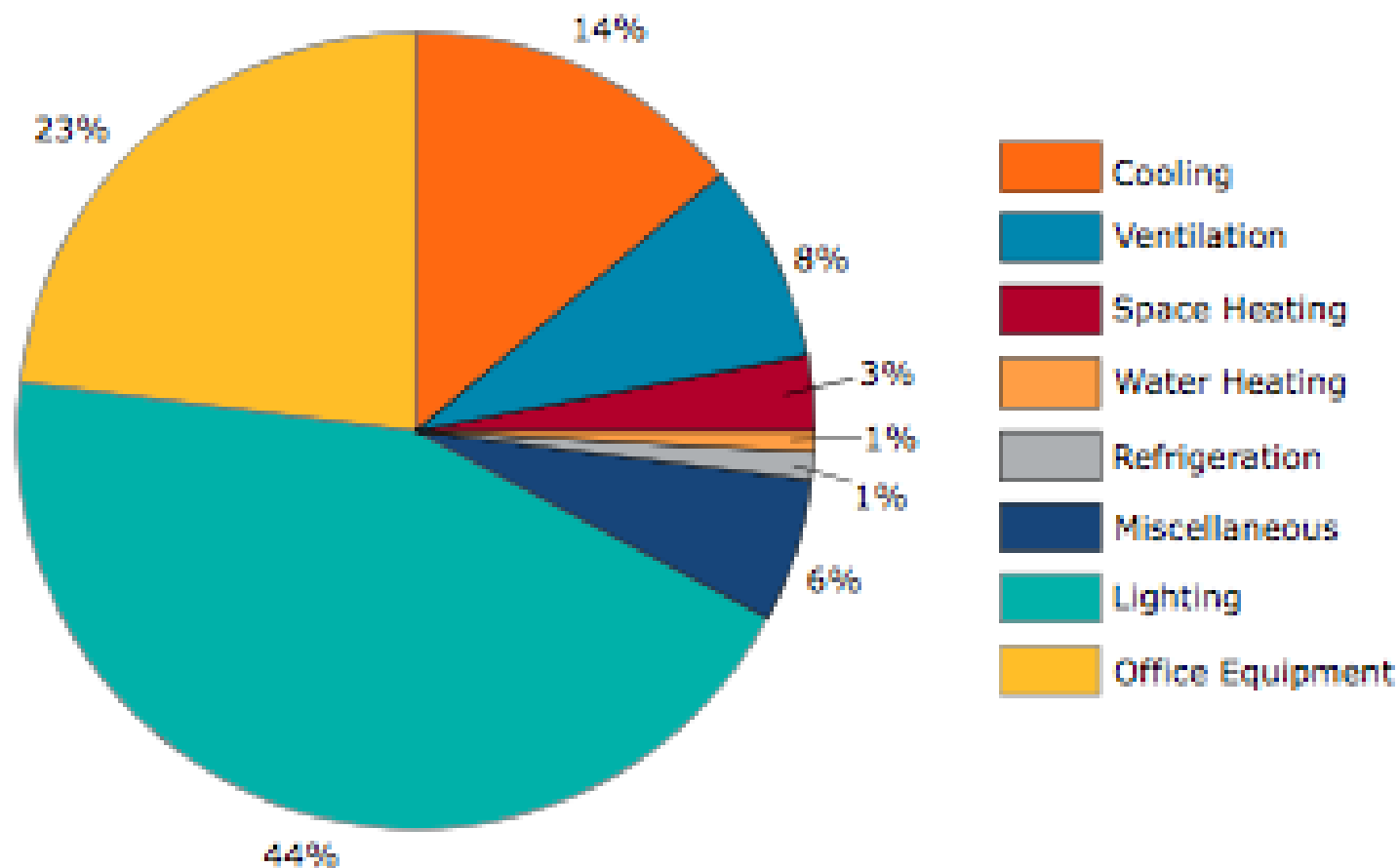
Source: EIA

Energija i naš svet

- **Potražnja raste brže od sadašnjih proizvodnih kapaciteta.**
- **Zbog osiromašjenja lako dostupne nafte, primorani smo okretanju drugim, skupljim opcijama, kao što su:**
  - Bušotine na pučini;
  - Proizvodnje u oblasti političkih nemira.
- **Ostale opcije uključuju: Fosilna goriva - ugalj ili prirodni gas**

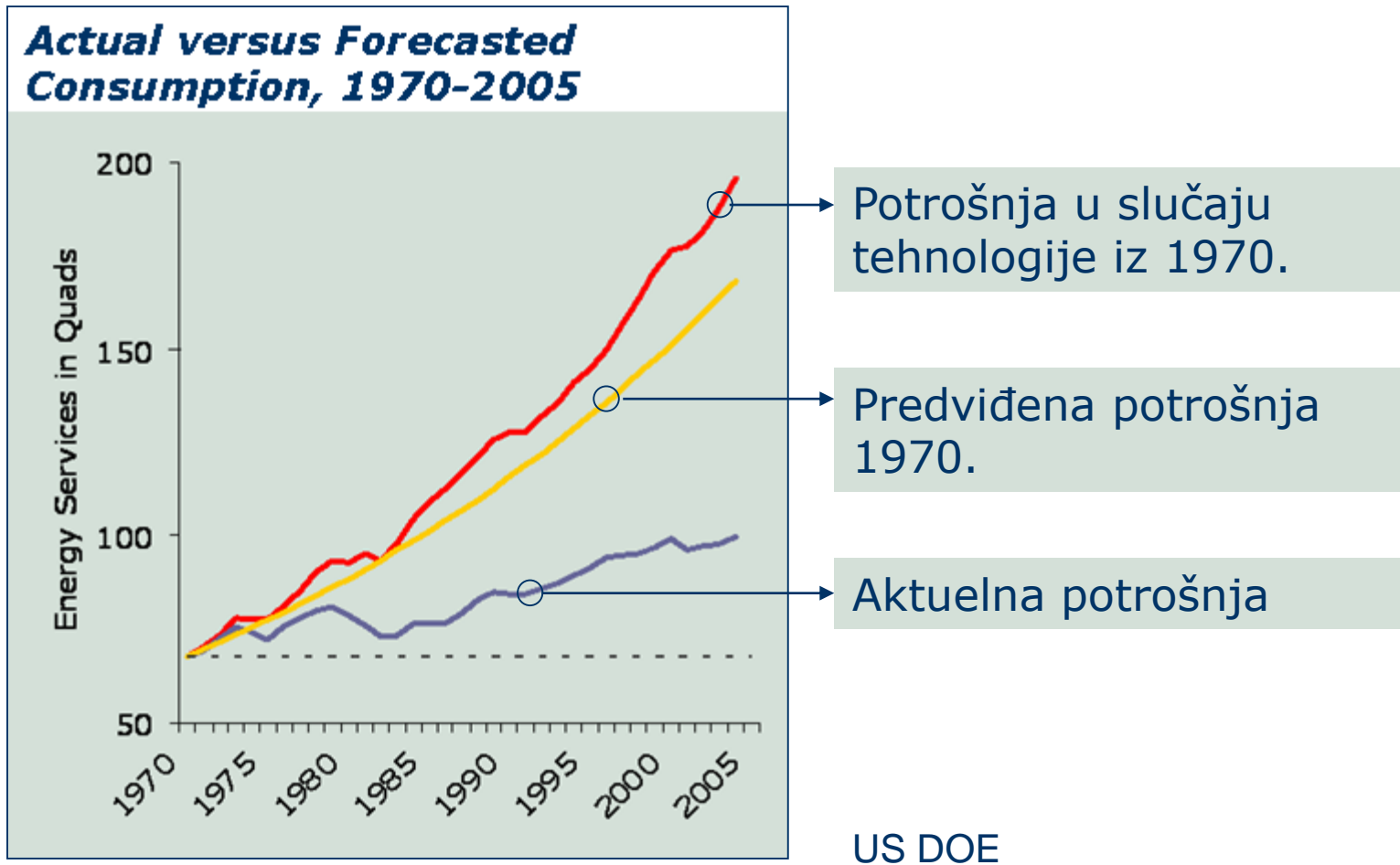

Energetske potrebe u poslovnim objektima

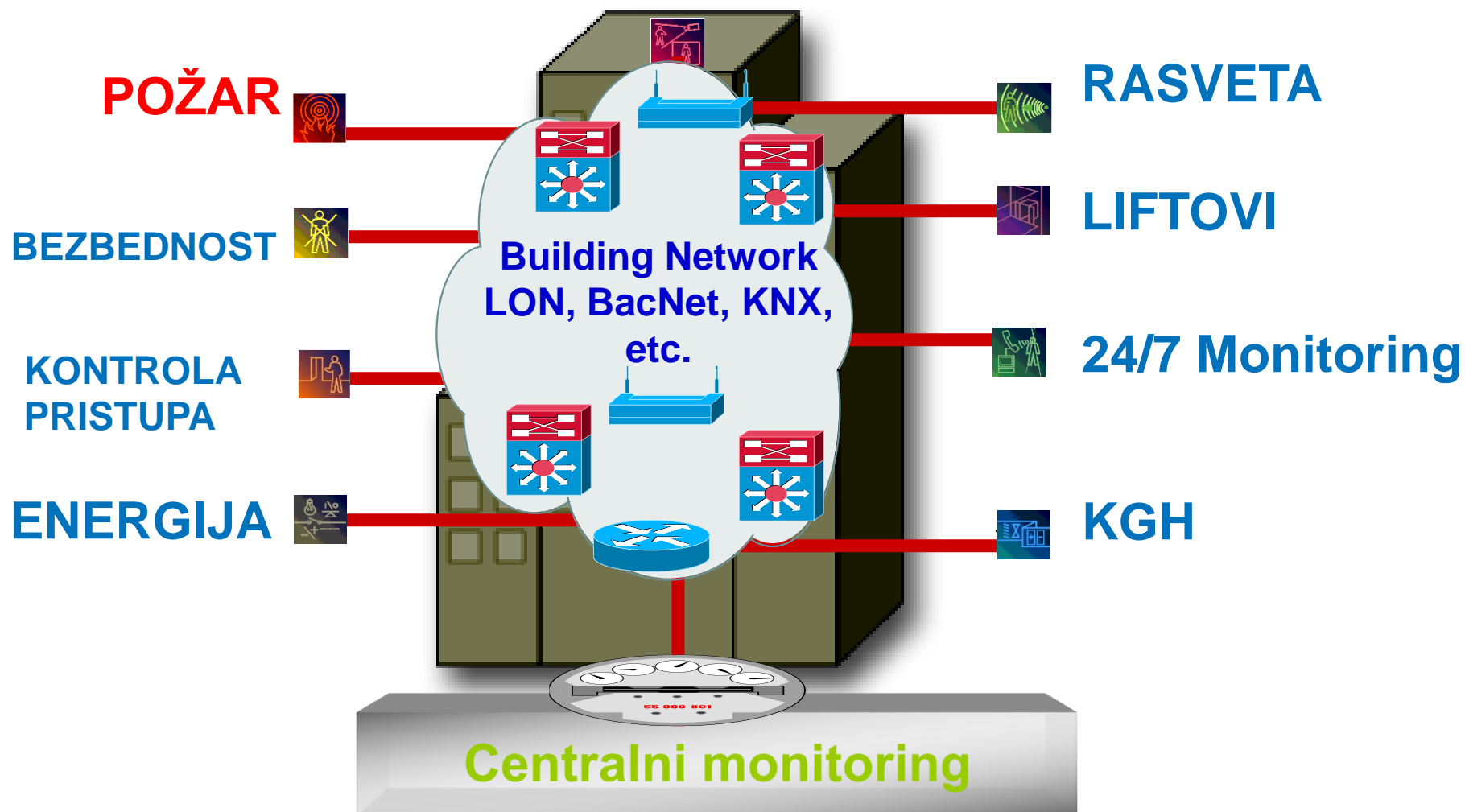

Uloga savremenih tehnologija u povećanju energetske efikasnosti

Jedinstveni komunikacioni protokol u savremenom BMS-u

KOMUNIKACIJE

Kontrolne strategije u BMS-u

Osnovne strategije:

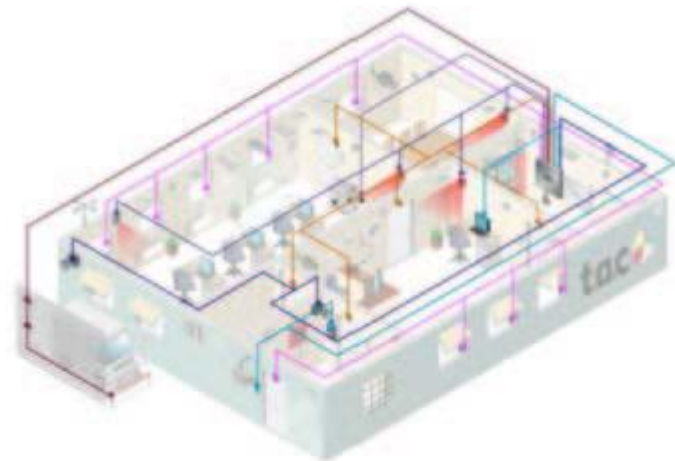
- Zone Scheduling
- Promena zadatih vrednosti u zonama
- Ponašanje objekta po isteku radnog vremena
- Senzori prisustva

Kontrolne strategije u BMS-u

Napredne strategije:

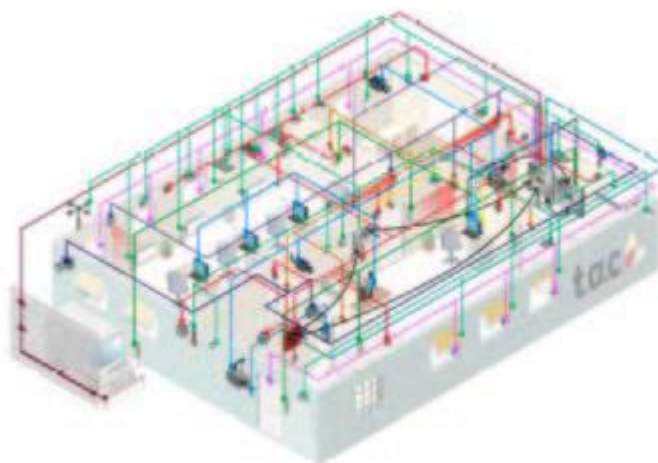
- Izlazak-zalazak sunca
- Iskorišćavanje dnevnog svetla
- Optimalan start-stop
- Ventilacija na zahtev
- Podešavanje zadatih temperatura u sistemu KGH
- Ograničavanje zahteva
- Optimizacija čilera
- Optimizacija bojlera

Kontrolne strategije u BMS-u

Integrirane strategije:

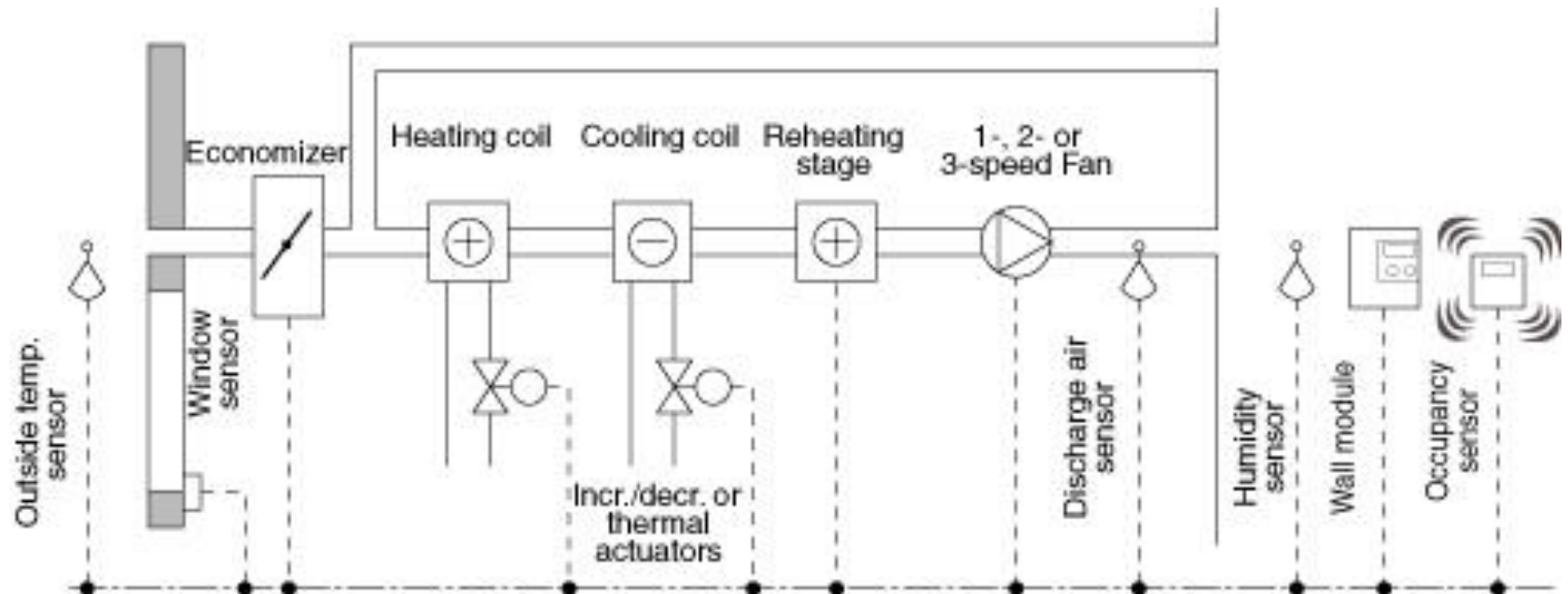
- Frekventni regulatori
- Kontrola pristupa povezana sa sistemom KGH
- Izveštaji i računi
- Centralni nadzor i upravljanje

Zonski Fan-Coil kontroler

Fan-Coil kontroler za dvo i četvero cevni sistem

Primer: BMS poslovnog objekta kompanije Imel

Integrisani BMS:

- Zoniranje;
- KGH;
- Čiler i toplotna pumpa;
- Toplotna podstanica;
- DATA Centar;
- PP centrala;
- Rasveta;
- Dizel agregat;
- Kontrola pristupa;
- Liftovi, itd.

BMS – Osnovni prozor

TAC Vista Workstation - Logged-in: SYSTEM@HOBOTNICA - [Graphic-1_Zgrada] Full Screen X
Close Full Screen

Graphic-3_Prvi sprat Graphic-6_Cetvrti sprat Graphic-5_Treci sprat Graphic-2_Prizemlje **Graphic-1_Zgrada** Graphic-1_Zgrada Graphic-9_Podstanica Graphic-8_Ciler Imel-LTA-LonNet...

Imel GROUP Zgrada Prizemlje Prvi sprat Drugi sprat Treci sprat Cetvrti sprat Čiler Podstanica Klima komora

Info

Rasveta

Tajmeri rasvete

Fontana

Status prekidača

Prekidač S1	AUTOMATSKI
Prekidač S2	AUTOMATSKI
Prekidač S3	AUTOMATSKI
Prekidač S4	AUTOMATSKI
S5,S6,S7,S8,S19	AUTOMATSKI
S9,S17,S18	AUTOMATSKI
S10 do S16	AUTOMATSKI

Akcije

- Fasadna rasveta
- Stubovi i jarboli
- Svetlo ulazi i step.
- Zid.plafon.led.sufit
- Ulazni hol i stepen.
- Reklame i brisolejji
- Nadstresnica

Ključne informacije

Dozvoljene akcije

Grafički prikaz

Imel zgrada

start TAC Vista Server - Imel TAC Vista Workstatio... Zgrada - Paint EN 4:12 PM

Praćenje parametara zone

TAC Vista Workstation - Logged in: SYSTEM@HOBOTNICA - [Graphic-6_Cetvrti sprat] Full Screen X
Close Full Screen

Graphic-3_Prvi sprat Graphic-6_Cetvrti sprat Graphic-5_Treci sprat Graphic-2_Prizemlje Graphic-1_Zgrada Graphic-1_Zgrada Graphic-9_Podstanica Graphic-8_Ciler Imel-LTA-LonNet...

Imel GROUP

Zgrada Prizemlje Prvi sprat Drugi sprat Treci sprat **Četvrti sprat** Čiler Podstanica Klima komora

Četvrti sprat

Kancelarija 402

HVAC mod	HVAC_AUTO
Temperatura	22.40 °C
Setpoint	22.50 °C
Offset	0.50 °C
Grejanje	0.00 %
Hlađenje	0.00 %
Fan speed	33.00 %
Mod zone	OC_OCCUPIED
Prisustvo	OC_OCCUPIED
Prozor	OTVOREN
Svetlo	ISKLJUČENO

Akcije

- Svetlo 402
- Setpoint 402
- HVAC mod
- Promena prisustva

start TAC Vista Server - Imel TAC Vista Workstation... cetvrti sprat - Paint EN 4:15 PM

Kontrola sistema KGH

TAC Vista Workstation - Logged-in: SYSTEM@HOBOTNICA - [Graphic-10_KlimaKomora]

Graphic-3_Prvi sprat Graphic-6_Cetvrti sprat Graphic-5_Treci sprat Graphic-4_Drugi sprat Graphic-2_Prizemlje **Graphic-10_KlimaKomora** Graphic-1_Zgrada Graphic-9_Podstanica Graphic-8_Ciler Imel-LT...

Imel GROUP

Zgrada Prizemlje Prvi sprat Drugi sprat Treci sprat Cetvrti sprat Čiler Podstanica **Klima komora**

Klima komora

Klima komora info

Režim rada	ZIMSKI REŽIM
Dimna klapna	OTVORENA
Setpoint grejača	26.00 °C
Setpoint hladnjaka	26.00 °C
Svež vazduh	22.00 °C
Povratni vazduh	22.95 °C
Frek. reg. izvlač.	80.00 %
Frekv.reg.ubac.	80.00 %
Pumpa grejača	UKLJUČENA
Toplotna pumpa	UKLJUČENA
Čiler	UKLJUČEN

22.95 °C 80 %

22.00 °C 80 %

3 0 %

4 OFF

2 OFF

1 ON

5 ON

6 ON

7

8 100 %

IZ TOPLLOTNE PUMPE

KA TOPLLOTNOJ PODSTANICI

IZ TOPLLOTNE PODSTANICE

HLADNJAK FC

IZ ČILERA

Akcije

- Režimi rada
- Režim frek.reg.
- Reg. izvlačenja
- Reg. ubacivanja
- Setpoint GV
- Setpoint HV

Prikaži informacije za klima komoru

start Podstanica - Paint Total Commander 6.5... TAC Vista Server - Imel TAC Vista Workstatio... EN 4:24 PM

Kontrola čilera

TAC Vista Workstation - Logged-in: SYSTEM@HOBOTNICA - [Graphic-8_Čiler]

Graphic-3_Prvi sprat Graphic-6_Cetvrti sprat Graphic-5_Treci sprat Full Screen X rat Graphic-2_Prizemlje Graphic-10_KlimaKomora Graphic-1_Zgrada Graphic-9_Podstanica Graphic-8_Čiler Imel-LT...

Imel GROUP

Zgrada Prizemlje Prvi sprat Drugi sprat Treci sprat Četvrti sprat Čiler Podstanica Klima komora

Čiler

Toplotna pumpa

Čiler info

ALARM kod	0
Mod rada	ON Vista
Status	AUTOMATSKI
Ulazna temp.	13.30
Izlazna temp.	12.90
Setpoint hlad.	12.00
Kompresor 1	ISKLUČEN
Kompresor 2	ISKLUČEN
Kompresor 3	ISKLUČEN
Kompresor 4	ISKLUČEN
Pumpa 1	UKLJUČENA
Pumpa 2	ISKLUČENA

ČILER

KOMPRESOR 1 KOMPRESOR 2 KOMPRESOR 3 KOMPRESOR 4

ON OFF

KA KLIMA KOMORI

TOPLITNA PUMPA

KOMPRESOR 1 KOMPRESOR 2 KOMPRESOR 3 KOMPRESOR 4

ON OFF

KA KLIMA KOMORI

Akcije

Čiler On/Off

Čiler setpoint

Prikaži informacije za čiler

start TP - Paint Total Commander 6.5... TAC Vista Server - Imel TAC Vista Workstatio... EN 4:25 PM